ଏ. ପି. ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ, ହାଇଦ୍ରାବାଦ

ଫେବୃଆରୀ 1, 1994

[ବି. ପି. ଜୀବନ୍ ରେଡ୍ଡୀ ଏବଂ ବି. ଏଲ୍. ହଂସାରିୟା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଦ୍ୱୟ]

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ, 1944:ଧାରା 2 (d), 3 -ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଯୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ- ଉତ୍ପାଦନ- 'ବିପଣଯୋଗ୍ୟତା'- ଧାରଣା।

ଆବେଦନକାରୀ-ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିତରଣ ପାଇଁ ମଜଭୁତ ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ ଖୁଣ୍ଟ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିଲା । ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୋର୍ଡର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁମାନେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ସିମେଣ୍ଟ, କଂକ୍ରିଟ୍, ଇସ୍ପାତ ଇତ୍ୟାଦି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥିଲେ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ, **1944** ର ଧାରା **3** ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପିତ 'ସାମଗ୍ରୀ' ଭାବରେ ବିବେଚନା କରି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଖୁଣ୍ଟ ଉପରେ ରାଜସ୍ୱ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ କର ବସାଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ବିରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା । ମାମଲା ଶେଷରେ ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା **(**ନିୟନ୍ତ୍ରଣ**)** ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ରାଜସ୍ୱ ସପକ୍ଷରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରି, ଆବେଦନକାରୀ-ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ବଜାରରେ ବିକ୍ରି ହୋଇନଥିଲା; ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ବଜାର ନଥିଲା, ବଜାର ସହିତ ପରିଚିତ ନଥିଲା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ 'ବିକ୍ରୟଯୋଗ୍ୟ' ନଥିଲା ବୋଲି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ସେଗୁଡ଼ିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ଲୁଣ ଅଧିନିୟମ, **1944** ର ଧାରା **3** ଏବଂ ଧାରା **2 (d)** ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ନୁହେଁ ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଗଲା ଯେ **:1.1.**'ବିପଣଯୋଗ୍ୟତା' ମୂଳତଃ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଏକ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ । ଏହାର କୌଣସି ବ୍ୟାପକୀକରଣ

ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ବିପଣନ କରାଯାଇନଥିବା ତଥ୍ୟର କୌଣସି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ନାହିଁ । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ, 1944 ର ଧାରା 3ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ଯେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେବା ଉଚିତ । ଯଦିଓ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ସରୁ କିମ୍ବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବଜାରରୁ ଉପଲବ୍ଧ, ତଥାପି ଏହା କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ କରେ ନାହିଁ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଗୁଡ଼ିକ କ୍ରେତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ । ଏପରିକି ଯଦି ସାମଗ୍ରୀର କେବଳ ଜଣେ କ୍ରେତା ଅଛନ୍ତି ତଥାପି ଏହା କହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଏଥିପାଇଁ ଏକ ବଜାର ଅଛି । ସାମଗ୍ରୀର ବିପଣନଯୋଗ୍ୟତା କ୍ରେତାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବଜାର ଏହି ଦେଶର କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ ।[506- G- H; 507- A]

1.2.ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ମାମଲା ଉତ୍ପାଦ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏବଂ ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା(ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ - ଯଦିଓ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଚାପ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ନାହିଁ - ଯେ ଖୁଣ୍ଟ ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱାଧୀନ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁମାନଙ୍କଠାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ସେ କିଣିଥିଲେ, ଏହା ବ୍ୟତୀତ, କେରଳ ରାଜ୍ୟରେ ଖୁଣ୍ଟ ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱାଧୀନ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ, ଯେଉଁମାନେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କେରଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡକୁ ବିକ୍ରୟ କରନ୍ତି, ଏହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଏପରି ଖୁଣ୍ଟ ଗୁଡ଼ିକର ଏକ ବଜାର ଅଛି ।[507- B- C]

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡର ସଂଗ୍ରାହକ, **ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 140/1989, ଯାହା 12 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1990ରେ ସମଧାନ ହୋଇଥିଲା, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।**

ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ କପଡ଼ା ଏବଂ ସାଧାରଣ କଳ, [1963] Suppl. 1 S.C.R. 586; ଦକ୍ଷିଣ ବିହାର ଚିନି କଳ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, [1968] 3 S.C.R. 21; ୟୁନିଅନ୍ କାର୍ବାଇଡ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, [1986] 2 S.C.R. 162; ଭୋର ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍, ବମ୍ବେ ବନାମ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ସଂଗ୍ରାହକ, ବମ୍ବେ, [1989] 1 S.C.R. 382 ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ସଂଗ୍ରାହକ ବନାମ ଅମ୍ବାଲା ସାରାଭାଇ ଉଦ୍ୟୋଗ, [1989] 3 S.C.R. 784, ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା :1991 ର ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 4030-45।

ସୀମାଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ସୁନା (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ), ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର 3.1.1991 ତାରିଖର ବିଚାର ଏବଂ ଆଦେଶରୁ A.Nos. ED/SB/396/83- A, ED/SB/95/84- A, ED/SB/96/84- A, E/686/85- A, E/483/86- A, ED/SB/497/84- A, E/245/87- A, E/CO/134/87- A, 246/87- A ସହିତ E/CC/138/87- A ଏବଂ E/Misc/1028/90- A, E/482/86- A ଏବଂ E/Misc/1029/90- A, E/470/86- A ସହିତ E/Misc/1039/90- A, E/273/87- A ଏବଂ E/CO/136/87- A, E/Misc/1036/90- A, E/274/87- A, E/CO/139/87- A, E/Misc/1033/90- A, E/284/87- A, E/CO/137/87- A, E/Misc/1026/90- A, E/352/88- A ଏବଂ E/Misc/1035/90- A, E/279/87- A ଏବଂ E/CO/135/87- A, E/Misc/1035/90- A, E/687/85- A ଏବଂ E/Misc/1027/90- A ଏବଂ ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 64 ରୁ 79/91- A ଏବଂ ବିବିଧ ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 1991- A ର 33 ରୁ 45 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ।

ସହିତ

ସି. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 791,4440/88 ଏବଂ 4563-4581/1984।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଶାନ୍ତି ଭୂଷଣ, କେ. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ଚୌଧୁରୀ, ରାକେଶ କେ. ଶର୍ମା ଏବଂ ଅଶୋକ ଗ୍ରୋଭର।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଯୋଶେଫ୍ ଭେଲ୍ଲାପଲ୍ଲାଇ ଏବଂ ଅଶୋକ କେ. ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ବି. ପି. ଜେଭାନ୍ ରେଡ୍ଡି, 1.ଏହି ଆବେଦନର ବର୍ଗୀକରଣରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ମଜବୁତ ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ, 1944 ର ଧାରା 3 ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ "ସାମଗ୍ରୀ" କି ? ଧାରା 3 ସମସ୍ତ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଯୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ "ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ" କର ବସାଣ କରେ ...... ଯାହା ଭାରତରେ ଉତ୍ପାଦିତ କିମ୍ବା ନିର୍ମିତ ହୁଏ। ""ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଯୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ଧାରା 2 ର ଖଣ୍ଡ (b)ରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି। ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟରେ, ଏହି ପରିଭାଷା ଏହିପରି ଦର୍ଶାଇଥିଲା: "ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଯୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏହି ଅଧିନୀୟମର ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାମଗ୍ରୀ ଯାହା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଅଧୀନରେ ଅଛି ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ।

"ସାମଗ୍ରୀ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଧାରା 3 ଏବଂ ଧାରା 2 (d) ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ହେଉଛି ସେହି ସାମଗ୍ରୀ ଯାହା "ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ" ଏବଂ ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ତେଣୁ, ସେଗୁଡ଼ିକ ସାମଗ୍ରୀ ନୁହେଁ । ଏହା ଉକ୍ତ ଦାଖଲର ଯଥାର୍ଥତା ଯାହା ଆମକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

2. ଆବେଦନକାରୀ-ବିଦ୍ୟୁତ ବୋର୍ଡ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ବିଦ୍ୟୁତ ବିତରଣ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର, ଦୃଢ ଏବଂ ଆୟତନର ଖୁଣ୍ଟ ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ଏହି ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ପ୍ରକୃତରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୋର୍ଡର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ କରାଯାଏ । ଏହା ହେଉଛି ବୋର୍ଡ ଯାହା ସିମେଣ୍ଟ, କଂକ୍ରିଟ୍ ଏବଂ ଇସ୍ପାତ ଭଳି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଇଥାଏ । ବାସ୍ତବରେ, ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ବ୍ୟତୀତ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ(C.E.G.A.T.) ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଥିଲା ଯେ ଉକ୍ତ ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ସ୍ୱାଧୀନ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ ଏବଂ ବୋର୍ଡ କେବଳ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଏହା କିଣିଥାଏ । ଏହି ଆଧାରରେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବା ଉଚିତ, ଆବେଦନକାରୀ-ବୋର୍ଡ ଉପରେ ନୁହେଁ । ତଥାପି, ଏହି ଆବେଦନ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇ ନାହିଁ। ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତି ଭୂଷଣଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି: ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର, ଦୃଢ ଏବଂ ଆୟତନର । ପ୍ରାୟ 100 ପ୍ରକାରର ଖୁଣ୍ଟ ଅଛି । ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ସମସ୍ତ ଖୁଣ୍ଟକୁ ନିଜ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ କରାଯାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ବଜାରରେ ବିକ୍ରି ହୁଏ ନାହିଁ।ବାସ୍ତବରେ, ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ବଜାର ନାହିଁ ଏବଂ ବଜାରକୁ ଜଣା ନାହିଁ । ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ କେଉଁଠାରେ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିଲା, ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କୌଣସି ସୂଚନା ଦେଇନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ, ଏଗୁଡ଼ିକ ବିପଣନ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏଣୁ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମର ଅର୍ଥ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ 'ଦ୍ରବ୍ୟ' ନୁହେଁ।

3. ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଜୋସେଫ ଭେଲ୍ଲାପଲ୍ଲୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ ଯେ ଏହି ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ସେହି ସ୍ୱାଧୀନ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା ଯାହାଙ୍କଠାରୁ ଆବେଦନକାରୀ-

ବୋର୍ଡ ନିଜେ କ୍ରୟ କରିଥିଲେ, ତାହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଏହି ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ବିପଣନ ଯୋଗ୍ୟ । ବିଜ୍ଞ ପରାମର୍ଶଦାତା 12 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1990 ରେ ସମାଧାନ ହୋଇଥିବା *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ,* ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 140/1989 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏକ ଆଦେଶ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା(ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯେ ସେହି ମାମଲାରେ ଖୁଣ୍ଟ ନିର୍ମାଣ ସ୍ୱାଧୀନ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁମାନଙ୍କଠାରୁ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ରୟ କରିଥିଲା । ଅଧିବକ୍ତା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଯେପରି ଆବେଦନକାରୀ-ବୋର୍ଡକୁ ବିଭିନ୍ନ ଆକାର, ଦୃଢ ଏବଂ ଆୟତନର ପୋଲ ଆବଶ୍ୟକ କରେ; ସେହିପରି କେରଳ ବୋର୍ଡ ମଧ୍ୟ କରେ । କେରଳ ବୋର୍ଡ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କଠାରୁ ଏହି ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ରୟ କରିବା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଏହି ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକର ବିପଣନ ଯୋଗ୍ୟତାକୁ ପ୍ରତିପାଦିତ କରେ । ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ବିକ୍ରି କରନ୍ତି ନାହିଁ ତାହା ଉକ୍ତ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ବିପଣନ ଯୋଗ୍ୟତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ନାହିଁ । ଅଧିବକ୍ତା ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ବିଦ୍ୟୁତ ବୋର୍ଡ ବ୍ୟତୀତ, ବମ୍ବେରେ ଟାଟା ଭଳି ବିଦ୍ୟୁତ ଉତ୍ପାଦନରେ ନିୟୋଜିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର ଖୁଣ୍ଟ ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହା ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ସ୍ୱାଧୀନ ଠିକାଦାରଙ୍କଠାରୁ କିଣାଯାଇପାରିବ ।

4. ଯେହେତୁ 'ବିପଣନଯୋଗ୍ୟତା'ର ଆବଶ୍ୟକତା ନ୍ୟାୟିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ବିକଶିତ ହୋଇଛି, ତେଣୁ ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତି ଭୂଷଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୃଢ଼ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ ।

5. ପ୍ରଥମ ନିଷ୍ପତ୍ତି *ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ କପଡ଼ା ଏବଂ ସାଧାରଣ କଳ,* [1963] Suppl. 1 S.C.R. 586 ରେ ଅଛି । ଉତ୍ତରଦାତା -କଳଗୁଡିକ "ବନସ୍ପତି" ନାମରେ ଜଣାଶୁଣା ପନିପରିବା ଉତ୍ପାଦ ଉତ୍ପାଦନରେ ନିୟୋଜିତ ଥିଲେ । ବନସ୍ପତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଅଧୀନରେ ଥିଲେ । ଏହା ଉଭୟ ପକ୍ଷର ସାଧାରଣ ମାମଲା ଥିଲା ଯେ ବନସ୍ପତି ଉତ୍ପାଦନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଉତ୍ତରଦାତା -କଳଗୁଡିକ ବଜାରରୁ ଚିନାବାଦାମ ଏବଂ 'ରାଶି' ତେଲ କିଣିଥିଲେ ଏବଂ ବନସ୍ପତି ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ହାଇଡ୍ରୋଜେନେସନ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଣାଉଥିଲେ । ଭାରତୀୟ ସଂଘର ମତ ଥିଲା ଯେ ବନସ୍ପତି ଉତ୍ପାଦନ ସମୟରେ, ଉତ୍ତରଦାତା -କଳଗୁଡିକ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିଲେ ଯାହାକୁ ବଜାରରେ 'ପରିଶୋଧିତ ତୈଳ' ଭାବରେ

ଜଣାଶୁଣା ଏବଂ ଯଦିଓ ଉତ୍ତରଦାତା ଏହାକୁ ସେହିପରି ବିକ୍ରୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ, ତଥାପି ଏହା ଏକ ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ ହୋଇଥିବାରୁ, ଏହା ଅନୁସୂଚୀର ଶୁଳ୍କସୂଚୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ 23 ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ଥିଲା ଯାହା "ପନିପରିବା, ଅଣ-ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ତୈଳ, ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର, ଉତ୍ପାଦନରେ କିମ୍ବା ଯାହାର କୌଣସି ପ୍ରକ୍ରିୟା ସାଧାରଣତଃ ଶକ୍ତି ସହାୟତାରେ ପରିଚାଳିତ ହୁଏ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ" କର ବସାଣ ଆଦାୟ କରିଥିଲା । ଏହି ମତକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ବିନା ବଜାରରେ ଜଣାଶୁଣା କୌଣସି ବିଶୋଧିତ ତୈଳ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ବନସ୍ପତି ଉତ୍ପାଦନର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ 'ବିଶୋଧିତ ତୈଳ' ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଜଣାଶୁଣା ନୁହେଁ ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ 'ବିଶୋଧିତ ତୈଳ' ଗନ୍ଧହୀନ ନୁହେଁ । ଉତ୍ତରଦାତା, ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା ଯେ, କେବଳ ହାଇଡ୍ରୋଜେନେସନ୍ ପରେ ନିର୍ଗନ୍ଧୀକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାରତୀୟ ମାନକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକରଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି କହିଥିଲେ ଯେ "ଦୁର୍ଗନ୍ଧହୀନତା ବିନା ତୈଳ, ଉପଭୋକ୍ତା ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟିକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ଜଣାଶୁଣା ପରିଶୋଧିତ ତୈଳ ନୁହେଁ ।" ତଦାନୁଯାୟୀ, ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ ବନସ୍ପତି ଉତ୍ପାଦନ/ନିର୍ମାଣର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ "ବିଶୋଧିତ ତୈଳ" କର ଦେବାକୁ ବାଧ ନୁହେଁ। ଏହି ରାୟର ଅନୁପାତ ହେଉଛି ଯେ ବନସ୍ପତି ଉତ୍ପାଦନର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ "ବିଶୋଧିତ ତୈଳ"କୁ ବଜାର ଏବଂ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ପାଇଁ ଜଣାଶୁଣା "ବିଶୋଧିତ ତୈଳ" ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ କୌଣସି ବିଶୋଧିତ ତୈଳ କେବେ ବି ବିକ୍ରୟ କରାଯାଏ ନାହିଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାକୁ ଦୁର୍ଗନ୍ଧମୁକ୍ତ କରାଯାଏ ନାହିଁ, ତେବେ ଏହା ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ "ଦ୍ରବ୍ୟ" ନୁହେଁ । ଏହା ଏକ ସତ୍ୟ ଭାବରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ "ବିଶୋଧିତ ତୈଳ" କୁ ଦୁର୍ଗନ୍ଧମୁକ୍ତ କରିନଥିଲେ; ସେ କେବଳ ହାଇଡ୍ରୋଜେନେସନ୍ ପରେ ଉକ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ ।

6. ଦ୍ୱିତୀୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି *ଦକ୍ଷିଣ ବିହାର ଚିନି କଳ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ [1968] 3 ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 21* ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ କାର୍ବୋନେସନ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଚିନି ଉତ୍ପାଦନରେ ନିୟୋଜିତ ଥିଲେ । ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ଚିନି ଉପରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏକ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ପରିମାଣର ବାୟୁ ସହିତ ଏକ ଚୂନ ଭାଟିରେ କୋକ୍ ସହିତ ଚୂନପଥର ଜାଳିବାର ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ, ଯବକ୍ଷାରଜାନ, ଅମ୍ଳଜାନ ଏବଂ ଅଳ୍ପ ପରିମାଣର କାର୍ବନ ମନୋକ୍ସାଇଡ୍ ସହିତ

ଗ୍ୟାସର ମିଶ୍ରଣ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଗ୍ୟାସ ମିଶ୍ରଣରେ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ପରିମାଣ 27 ପ୍ରତିଶତ ରୁ 36 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା । ଗ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକର ଉକ୍ତ ମିଶ୍ରଣକୁ ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ଚାପଠାରୁ ଅଧିକ ଚାପ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ସଙ୍କୁଚିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ଆଖୁ ରସ ଥିବା ଏକ ଟାଙ୍କି ଦେଇ ଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏଥିରୁ ଅଶୁଦ୍ଧତା ଦୂର କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ରସକୁ ଶୋଧିତ କରାଯାଇପାରିବ । ପ୍ରକୃତରେ, ବିଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ, ଗ୍ୟାସରେ ଥିବା କେବଳ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ ଗ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ନିର୍ଗମ ପଥ ଦ୍ୱାରା ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ ପଳାଇ ଯାଇଥିଲା । ରାଜସ୍ୱ ଉତ୍ତରଦାତା-କଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମାନ କଳ ଗୁଡ଼ିକୁ "ସଙ୍କୁଚିତ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ"ର ନିର୍ମାତା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ଏବଂ ଶୁଳ୍କସୂଚୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ 14H ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ଉପରେ ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମାମଲା ଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ନୁହେଁ ବରଂ ଗ୍ୟାସର ମିଶ୍ରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଚୂନ ଭାଟି ଚାଲୁ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ମିଶ୍ରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଏବଂ ଏହାକୁ ଆଖୁ ରସ ମାଧ୍ୟମରେ ପଠାଇବା ପ୍ରକ୍ରିୟାର କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ନଥିଲା - ଯାହା ଏହି ଗ୍ୟାସର ମିଶ୍ରଣର ଏକ ଅଂଶ ଗଠନ ଥିଲା - ସଙ୍କୁଚିତ, ତରଳ କିମ୍ବା କଠିନ । ସେମାନେ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ଗ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକର ମିଶ୍ରଣ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ନୁହେଁ, ଯାହା ବଜାରକୁ ଜଣା, କାରଣ ଭାରତୀୟ ମାନକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକରଣ ଅନୁଯାୟୀ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ବଜାରକୁ ଜଣାଶୁଣା, ଅର୍ଥାତ୍ 99 ପ୍ରତିଶତ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଥିବା ଗ୍ୟାସ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାଜସ୍ୱର ଏହି ମତକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି କହିଥିଲେ ଯେ ଗ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକର ମିଶ୍ରଣ ('ଭାଟି ଗ୍ୟାସ' ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା) ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ନୁହେଁ। ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଏହାର କେବଳ ଏକ ଉପାଦାନ ଥିଲା, ଯାହାର ପରିମାଣ 27% ରୁ 36.5% ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା । ଭାରତୀୟ ମାନକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକରଣ ଅନୁଯାୟୀ, ବଜାରକୁ ଜଣାଶୁଣା ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଗ୍ୟାସ୍ ଯେଉଁଥିରେ 99 ପ୍ରତିଶତ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଥିବା ଏକ ଉପାଦାନ ଥିଲା । ତେଣୁ ଭାଟି ଗ୍ୟାସକୁ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଭାବରେ ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ପଡିବ ନାହିଁ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଥିଲେ ଯେ ବଜାରକୁ ଜଣାଶୁଣା ସଙ୍କୁଚିତ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ଭାଟି ଗ୍ୟାସଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହାର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ ଯଦି ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳର ପରିମାଣ 99 ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ହୁଏ, ତେବେ ଏହା ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ହେବ ନାହିଁ, କାରଣ ନିମ୍ନମାନର ଉତ୍ପାଦ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଯାହା ଉତ୍ପାଦିତ ଏବଂ ବିପଣନ କରାଯାଏ ତାହା ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ ଯେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ଭାଟି ଗ୍ୟାସକୁ କେବେବି ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଭାବରେ ବୁଝାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ଏହା

କେବେ ତରଳୀକୃତ କିମ୍ବା କଠିନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏହାକୁ "ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ" କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେପରି ବଜାରରେ ସଙ୍କୁଚିତ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଗ୍ୟାସ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୁଝାଯାଏ ।"ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଥିଲେ :"ଏଥି ସହିତ, ଏହି ଚିନ୍ତାଧାରାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ଭାଟି ଉତ୍ପନ୍ନ ବାଷ୍ପ ହେଉଛି ପ୍ରକୃତରେ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ନୁହେଁ, କେବଳ ଏହି ତଥ୍ୟ ଯେ ସେମାନେ ଯାହା ଉତ୍ପାଦନ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ତାହା ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ହେଲେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ନାହିଁ ।" ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ଯେ, ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟରେ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ସୂଚୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ 68 ବଳବତ୍ତର ନଥିଲା, ଯାହାକୁ କେବଳ 1975 ମସିହାରେ ଯୋଡା ଯାଇଥିଲା । ରାଜସ୍ୱ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ସୂଚୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ 14H ଅଧୀନରେ ଏହାକୁ କର ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ଯାହା କାର୍ବନ ଅମ୍ଳ(ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ) ସମେତ "ସଙ୍କୁଚିତ, ତରଳୀକୃତ କିମ୍ବା କଠିନ ଗ୍ୟାସ୍" ବିଷୟରେ କହିଥିଲା । "ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଭାଟି ନିର୍ଗତ ବାଷ୍ପ 'ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ' ନୁହେଁ କିମ୍ବା ଏହା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେବେ ସଙ୍କୁଚିତ, ତରଳୀକୃତ କିମ୍ବା କଠିନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।"

7. ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି *ୟୁନିଅନ କାର୍ବାଇଡ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ ବନାମ ଇଣ୍ଡିଆ ୟୁନିଅନ*, [1986] 2 S.C.R. 162 ରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଆବେଦନକାରୀ-କମ୍ପାନୀ ଟର୍ଚ୍ଚଲାଇଟ୍ (ଟର୍ଚ୍ଚ) ତିଆରି ଏବଂ ବିକ୍ରୟରେ ନିୟୋଜିତ ଥିଲା । ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଏହା ଆଲୁମିନିୟମ୍ ଗଡି କିଣି ଏହାର କାରଖାନାରେ ଉତ୍ସାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଆଲୁମିନିୟମ୍ ଧାତବ ପାତ୍ର କିମ୍ବା ଟର୍ଚ୍ଚ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିଲା । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ ପାଇଁ ଆଲୁମିନିୟମ୍ ଧାତବ ପାତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ଦାଖଲ କରିବାକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଅଧିକ୍ଷକ ଆବେଦନକାରୀ-କମ୍ପାନୀକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଦାବି ପାଳନ କରିବା ସମୟରେ, ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରତିବାଦ କରିଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ଆଲୁମିନିୟମ୍ ଧାତବ ପାତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ "ଦ୍ରବ୍ୟ" ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ସେଗୁଡ଼ିକ ବିପଣୀୟଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଟର୍ଚ୍ଚଲାଇଟ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆଲୁମିନିୟମ୍ ଗଡିରୁ ଆଲୁମିନିୟମ୍ ଧାତବ ପାତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ ନୁହେଁ ଏବଂ ଆଲୁମିନିୟମ୍ ଧାତବ ପାତ୍ର ଟର୍ଚ୍ଚଲାଇଟ୍ ଉତ୍ପାଦନରେ କେବଳ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଉତ୍ପାଦ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଆଲୁମିନିୟମ କ୍ୟାନଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନିଜସ୍ୱ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଯଥା, ଟର୍ଚ୍ଚଲାଇଟ୍ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା ।ଯେଉଁ ସମୟରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ସମୟରେ ଆଲୁମିନିୟମ ଧାତବ ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକ

ଏକ ଅଶୋଧିତ ଏବଂ ମୌଳିକ ରୂପରେ ଥିଲା ଯାହା ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ଏକ ଟର୍ଚ୍ଚଲାଇଟରେ ଉପାଦାନ ଭାବରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ। ଧାତବ ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଅସମାନ ଧାର ଥିଲା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଟର୍ଚ୍ଚଲାଇଟ୍ ତିଆରି କରିବାରେ ଏକ ଉପାଦାନ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଏହି ଧାତବ ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ସୂକ୍ଷ୍ମ ସାଜସଜ୍ଜା, ଗୁଛିବା ଏବଂ ପୁନଃନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦେଇ ଯିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ସୂକ୍ଷ୍ମ ସାଜସଜ୍ଜା, ଗୁଛିବା ଏବଂ ପୁନଃନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପରେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନଳ, ମଣିକା ଏବଂ ରକ୍ଷା ଆବରଣଯୁକ୍ତ କିମ୍ବା ରଙ୍ଗ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟାଟେରୀ ସେଲ୍ ରଖିବା ଏବଂ ସେଥିରେ ଏକ ବଲବ୍ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ଟର୍ଚ୍ଚଲାଇଟ୍ ଧାତବ ପାତ୍ର ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନ ହୋଇଗଲା । ଉକ୍ତ ତଥ୍ୟ ଉପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ମୌଳିକ ଏବଂ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପରେ ଆଲୁମିନିୟମ ଧାତବ ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ତେଣୁ ବିପଣୀୟଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ - କିମ୍ବା ସେଗୁଡ଼ିକୁ କେବେ ବି ବିପଣୀୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଶପଥପତ୍ରକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛି ଯେ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଆଲୁମିନିୟମ ଧାତବ ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସେହି ବଜାରକୁ ଜଣା ନାହିଁ କାରଣ ରାଜସ୍ୱ ଏହାର ବିରୋଧାତ୍ମକ କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିର ପରିଣାମ ହେଉଛି ଯେ ଯେଉଁ ଆଲୁମିନିୟମ ଧାତବ ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଟିକସ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ବିପଣନ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ସେଗୁଡ଼ିକୁ କେବେ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

୫. ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଭୋର ଶିଳ୍ପ ଲିମିଟେଡ୍, ବମ୍ବେ ବନାମ *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ବମ୍ବେ, [1989] 1 S.C.R. 382 ଉପରେ* ନିର୍ଭର କରାଯାଏ । ଏହି ମାମଲାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଅଶୋଧିତ PVC ଆବରଣଗୁଡ଼ିକ ଧାରା 3 ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ 'ଦ୍ରବ୍ୟ' ଥିଲା କି ? ଅଶୋଧିତ PVC ଆବରଣଗୁଡ଼ିକ ଚମଡା କପଡା, ସୂକ୍ଷ୍ମ ଆସ୍ତରଣଯୁକ୍ତ ଝୋଟ ବୁଣିବା ଏବଂ PVC ଟେପ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ସୀମିତ ଉପଭୋଗ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଉତ୍ପାଦକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଅପିଲୀୟ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ ଅଶୋଧିତ PVC ଆବରଣଗୁଡ଼ିକ ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ ନୁହେଁ । ରାଜସ୍ୱ ଏହାର ବିରୋଧାତ୍ମକ ପ୍ରମାଣିତ କରୁଥିବା କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେହି ଆଧାରରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା

କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଶୋଧିତ PVC ଆବରଣଗୁଡ଼ିକ ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ବଜାର ପାଇଁ ଜଣାଶୁଣା 'ଦ୍ରବ୍ୟ' ନୁହେଁ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଧାରା 3 ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ "ଦ୍ରବ୍ୟ" ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଅଧିନିୟମର ଅନୁସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ହେବା ପାଇଁ ବିପଣନଯୋଗ୍ୟତା ଏକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ଉପାଦାନ ।

9. ଶେଷରେ, ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତି ଭୂଷଣ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ *ଶୁଳ୍କ ଉତ୍ପାଦନ ସଂଗ୍ରାହକ ବନାମ ଅମ୍ବାଲାଲ ସାରାଭାଇ ଉଦ୍ୟୋଗ, [1989]* 3 S.C.R. 784 ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ କାରଖାନା ପରିସର ପରିଦର୍ଶନ ସମୟରେ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଅଧିକାରୀମାନେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ମଧ୍ୟ ଶ୍ୱେତସାର ହାଇଡ୍ରୋଲାଇସେଟ୍ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ସୀମିତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ, ଯାହା ସେମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଗ୍ଲୁକୋଜ୍ ଥିଲା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କସୂଚୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ 1 (E) ଅଧୀନରେ ଥିଲା । ତଥାପି, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମାମଲା ଥିଲା ଯେ ଉକ୍ତ ଶ୍ୱେତସାର ହାଇଡ୍ରୋଲାଇସେଟ୍ "ଦ୍ରବ୍ୟ" ନୁହେଁ କାରଣ ଏହା ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ନୁହେଁ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଉକ୍ତ ଉତ୍ପାଦ ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ କେବେବି ନୁହେଁ ତେଣୁ ଏହା ଶୁଳ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଗଠନ କରେ ନାହିଁ । ଉତ୍ତରଦାତା ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଶ୍ୱେତସାର ହାଇଡ୍ରୋଲାଇସେଟ୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଥିଲା, ଏହା କିଛି ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଶୀଘ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ରାଂଶ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ଏହାର ବିଶେଷତା ହରାଇଲା । ଏହି କାରଣରୁ, ଏହାକୁ ସଂରକ୍ଷଣ କିମ୍ବା ବିପଣନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ରାଜସ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ବିରୋଧାତ୍ମକ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦିଓ କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଏକ ବ୍ୟବହାରିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆଧାରରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପଡିବ ଯେ ବିବରଣୀ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ କି ନାହିଁ । ଉକ୍ତ ଉତ୍ପାଦ (ଶ୍ୱେତସାର ହାଇଡ୍ରୋଲାଇସେଟ୍) ର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ " ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ଏହା ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଥିଲା ।" ତେଣୁ, ପରୀକ୍ଷା ହେଉଛି "ବିପଣନଯୋଗ୍ୟତା "; ଏହି ପରୀକ୍ଷଣକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଏକ ବାସ୍ତବତା ଏବଂ ବ୍ୟବହାରିକ ଅର୍ଥରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପଡିବ ।

10. ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଅନୁପାତରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ବିପଣନ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହା *ଦିଲ୍ଲୀ କପଡ଼ା ଏବଂ ସାଧାରଣ କଳରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପରିଶୋଧିତ ତୈଳ* (ଗନ୍ଧହୀନ) ହେଉ, *ଦକ୍ଷିଣ ବିହାର ଚିନି କଳ*ରେ ଭାଟିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ବାଷ୍ପ ହେଉ, *କିମ୍ବା ୟୁନିଅନ୍ କାର୍ବାଇଡରେ* ବିଷମ ପୃଷ୍ଠ ଥିବା ଆଲୁମିନିୟମ ଧାତବ ପାତ୍ର ହେଉ, କିମ୍ବା *ଭୋର ଶିଳ୍ପରେ* ପିଭିସି ଆବରଣ ହେଉ କିମ୍ବା *ଅମ୍ବାଲାଲ୍ ସାରାଭାଇରେ* ହାଇଡ୍ରୋଲାଇଜେଟ୍ ହେଉ, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆଧାରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ବିପଣନ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ବଜାରକୁ ସେହିପରି ଜଣା ନଥିଲା । ତେଣୁ "ବିପଣନଯୋଗ୍ୟତା" ମୂଳତଃ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଏକ ମୌଳିକ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ । କୌଣସି ସାଧାରଣୀକରଣ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ବିପଣନ କରାଯାଇନଥିବା ତଥ୍ୟର କୌଣସି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ନାହିଁ । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧାରା 3 ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଟେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ଯେ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ବଜାରରେ ସାଧାରଣତଃ ଉପଲବ୍ଧ ହେବା ଉଚିତ। ଯଦିଓ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ସରୁ କିମ୍ବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବଜାରରୁ ଉପଲବ୍ଧ, ତଥାପି ସେଗୁଡ଼ିକ କ୍ରେତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଏଥିରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆସେ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ, ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ, କେରଳରେ ଏହି ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱାଧୀନ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ନିଜେ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡକୁ ବିକ୍ରୟ କରନ୍ତି, ଏହା ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ଏପରି ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକର ଏକ ବଜାର ଅଛି । ଯଦିଓ ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର କେବଳ ଜଣେ କ୍ରେତା ଅଛନ୍ତି, ତଥାପି ଏହା କହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଏକ ବଜାର ଅଛି। ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବଜାରୀକରଣ କ୍ରେତାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏହି ଦେଶର ଆଞ୍ଚଳିକ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ । ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏବଂ ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା(ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ମାମଲା ଥିଲା ଯେ ଏହି ଖୁଣ୍ଟଗୁଡିକ ସ୍ୱାଧୀନ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଯେଉଁମାନଙ୍କଠାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କିଣିଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନ ନିଜେ - ଯଦିଓ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇ ନଥିଲା- ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାକୁ ଖଣ୍ଡନ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ତେଣୁ, ଆମ ମତରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ଉପନୀତ ନିଷ୍କର୍ଷ ଆପତ୍ତିଜନକ ନୁହେଁ।

ତଦନୁସାରେ, ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ବିଫଳ ହୁଏ ଏବଂ ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ।

R.P. ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।